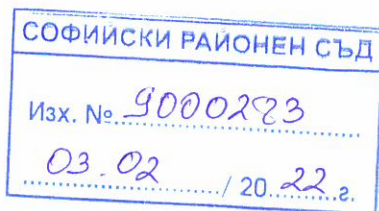

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД

ДО
КОМИСИЯ ПО
ПРАВНИ ВЪПРОСИ ПРИ
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ

СТАНОВИЩЕ

от

Александър Ангелов -

председател на Софийски районен съд

Относно: Законопроект за държавния бюджет на Република България за 2022 г. (в частта, касаеща съдиите по вписванията)

УВАЖАЕМИ НАРОДНИ ПРЕДСТАВИТЕЛИ,

След като се запознах с внесения Законопроект за държавния бюджет на Република България за 2022 г. (сигнатура 47-202-01-7), в частта на същия, касаеща съдиите по вписванията, изразявам следното становище:

Подкрепям становището на Асоциацията на съдиите по вписванията, с което се изразява несъгласие по отношение на предложените в преходните и заключителни разпоредби на Закона за държавния бюджет промени.

Отделно от това, моля да имате предвид и следното:

Считам, че настоящият статут на съдиите по вписванията, който принципно винаги е действал в страната ни по отношение на тази дейност (при който те са част от структурата на районните съдилища), в много по-голяма степен гарантира ефективната им и качествена работа, извършвана при спазване на принципа за произнасяне по вътрешно убеждение, респективно гарантира сигурността на гражданския оборот.

В Софийски районен съд се намира най-голямото звено на съдиите по вписванията в страната ни, като службата се състои от 28 щатни бройки. Работата на същите е изключително натоварена, като това е онагледено от данните в отчетния доклад на съда за 2021г. - през годината са били

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД

разпределени за разглеждане 104764 броя молби за вписване, заличаване и отбелязване на актове, издадени са 79616 броя преписи от вписани актове, регистрирани са 173 броя нотариални завещания, обявени са 108 броя саморъчни завещания, регистрирани са 1233 уведомления за саморъчни завещания, както и са издадени 84327 броя писмени справки (удостоверения за тежести). Числата сами по себе си са показателни за това за какво огромно натоварване става въпрос, а от най-съществено значение считам, че е това, че по всички постъпващи молби за вписване, заличаване и отбелязване на актове съдиите по вписванията са постановявали разпореждане или определение в рамките на деня на постъпването (незабавно), т.е. всички постъпващи актове от Агенция по вписванията са връщани в края на работния ден. Смятам, че това води до несъмнения извод за изключително ефективна работа, респективно няма как да се обоснове, че има организационен проблем точно в структурата на съдиите по вписванията, за да бъде решаван такъв с предложената радикална промяна.

На второ място, но в никакъв случай по своята значимост, моля да имате предвид, че по съществото си дейността, която извършват съдиите по вписванията (производствата по вписвания, отбелязвания и заличавания, както и по издаването на писмени справки) представлява нотариално охранително производство. Съгласно приложимите по силата на Гражданския процесуален кодекс правила за този вид производства, решаващият орган преценява всички доказателства по вътрешно убеждение (чл. 12 ГПК). Предвид това по всеки отделен казус изключително в компетентността на съдията по вписванията е да прецени какво разпореждане да постанови, а част от актовете му подлежат на съдебно обжалване.

Дейността на съдиите по вписванията е от съществено значение за сигурността на гражданския оборот и то по отношение на доста чувствителната за българските граждани и уязвима, с оглед на значителните интереси, материя, касаеща сигурността, свързана със собствеността върху недвижими имоти. Вменените на съдиите по вписванията правомощия касаят например преценката за наличието на правен интерес и допустимост на исканията, като има редица съдебни произнасяния, с които е провъзгласявана нищожност на вписвания, поради липса на правен интерес и поради вписване на неподлежащ на вписване акт. Част от дейността им пък касае преценката по отношение на последващи вписвания – отбелязвания и заличавания, доколкото този вид актове имат и правопогасяващ характер – например заличаване на ипотека, вписване на нов кредитор и т.н. При неправилна преценка на съдията по вписванията, независимо дали същата е в насока погрешно вписване,

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД

отбелязване, заличаване или отказ, може да се стигне до понасянето на значителни вреди от страни по сделки или трети лица, както и до множество искиви съдебни производства.

Съдиите по вписванията както към момента, така и в миналото, винаги са били част от съдебната система – конкретно част от структурата на районните съдилища, като статутът им е уреден в Закона за съдебната власт. Съгласно чл. 80, ал. 1, т. 8 ЗСВ, председателят на районния съд е този, който ръководи и контролира работата на съдиите по вписванията, но правомощията му включват само създаването на обща организация за работата им, като той няма никакви правомощия да се намесва по какъвто и да е начин по същество при произнасянията им по конкретни казуси. Смятам, че този вариант в несравнимо по-голяма степен гарантира независимостта на съдиите по вписванията при осъществяване на дейността им и възможността да работят в съответствие с вътрешното си убеждение, в сравнение с преместването им в структурата на административен орган.

Считам, че такава голяма промяна в статута на съдиите по вписванията, а и на какъвто и да е друг орган, следва да се извършва след изключително задълбочен анализ на всички относими фактори, проучване на нормативната уредба на другите членки на Европейския съюз и не на последно място, след провеждане на широка обществена дискусия с участието на всички заинтересовани страни. Преместването им може да бъде обосновано единствено от достигнат след дискусия и анализ изключително аргументиран извод, че по този начин ще се решат конкретни съществени проблеми и ще има конкретни ползи. В случая от изложеното по-горе поне по отношение на дейността на Службата по вписванията при Софийски районен съд смятам, че е видно, че към момента работата на съдиите по вписванията е много ефективна, съответно следва да се направи анализ дали евентуално сочените в мотивите на законопроекта проблеми и затруднения в процесите по вписване не са на друго място, т.е. извън работата на съдиите по вписванията или техният статут, където и респективно да се насочат усилията за реформа и оптимизиране.

Председател на Софийски районен съд:

/съдия Александър Ангелов/

